

Tekst 1

Jens Blendstrup: ”Moderniseringen af familien Marklund”

Novelle fra novellesamlingen *Sorgens Balalajka*, 2021

Moderniseringen af familien Marklund

I fire år havde Aksel og Alba sparet to procent på deres husholdning. Og ikke nok med det. De havde også sparet på samværet. Ja på erotikken og på helt almindelige berøringer. De elskede 2 procent mindre hvert år, for på den måde at blive fit og gå all in for fremtiden. De så deres venner og familie mindre. De deltog ikke nær så meget i skoleudvalget. De talte også to procent mindre med hinanden hvert år, lærte at rationere og kun sige det der var væsentligst. Det var en øvelse alle husholdninger burde lære, mente Aksel.

De arbejdede begge i Moderniseringsstyrelsen¹ og havde været med til at implementere de nye regler på folkeskole- og gymnasieområdet: Vi må spare for at få råd til ikke at spare.

Med dette, sagde Aksel og hævede sit vinglas, – vil vi to, du og jeg, Alba, fremover være foregangsmænd begge to. Hver uge afleverer du en rapport om mig og mit forbrug, og jeg afleverer en om dig. Så kan vi sammen sidde og kigge på vores data på en visuel og overskuelig måde. Skulle der være problemer, vil der naturligvis blive indført sanktioner! Der kan endda uddeles små næser. Til det, sagde Aksel, – har jeg fået fremstillet disse næser af paraffin.

Alba så ned i den smukke trækasse hvor der lå næser i forskellige størrelser.

Hver gang de overskred eller brød reglerne, skulle der afleveres en rapport i fire kopier. De skulle sendes fra fire forskellige postkasser som blev tømt på forskellige tidspunkter hvorved disse rapporter aldrig ankom på samme tid. Ventetiden ville være ulidelig, forklarede Aksel.

Vi vil vide vi har gjort noget forkert. Anstrengt os for lidt. Udstillet vores uformåenhed, og frem for alt bragt skam over vores fælles planer. Der vil ved overskridelser af de to procent endvidere blive uddelt et rap over nallerne med denne tommestok i danske farver.

Er det ikke lige lovligt kompliceret? sagde Alba.

Vi kalder det forenkling ved indrapportering. Når du køber ind, skal du betragte det som indkøbscompliance². På den måde lærer du at bruge termerne i vores system. Vi er nu ikke bare ægtefolk Alba, vi er økonomiteamledere. Vores hjem vil være en valplads³ for fremtidens toptunede samfund.

I begyndelsen var Alba ikke meget for det. Men så havde Aksel fortalt om de mange gode ting der var kommet ud af det på en skole i Sønderjylland. De havde sparet så meget at de simpelthen lå i topti når det gjaldt udnyttelse af ressourcer.

Nedskæringerne havde dog en pris. For Albas søn af et tidligere ægteskab var ordblind og havde tidligere fået meget hjælp. Det gjorde han ikke mere. Hverken i skolen eller derhjemme. Fritiden havde de jo efterhånden sparet 11,7 procent på så der var ikke meget tid til tant og ordblindfjas, som Aksel sagde. Brætspil var også skåret ned. Og mængden af maden. Det var ikke sådan de gik sultne i seng. Men familien kunne mærke der var

¹ *Moderniseringsstyrelsen*: I 2020 fik Moderniseringsstyrelsen sit tidligere navn tilbage og hedder igen Økonomistyrelsen. Den er beliggende på Landgreven i København.

Økonomistyrelsen er en styrelse under Finansministeriet, der arbejder med økonomistyring og regnskabsafregning i staten, og rådgivning i offentlige institutioner.

² *Indkøbscompliance*: compliance er et lån fra engelsk og betyder, at man følger gældende regler og standarder.

³ *Valplads*: slagmark.

mindre kød og flere grøntsagsdage. Men det gik fint, for de trak jo også vejret to procent mindre hvert år.

Hver dag fjernede Aksel møjsommeligt to blade fra træerne. Således at der ved månedens udløb forefandtes mindre grønt løv på de velbarberede grene. Græsset blev gulnet af round up⁴. Bestanden af bier blev omhyggeligt holdt nede, hvorved bestøvningen også fandt sit leje. Kort sagt: Der var færre blomster i haven.

Med tiden blev implementeringen en vanesag. Alba nynnede 7,76 procent mindre end fire år tidligere. Aksel tissede ikke længere koncentrisk ned i kummen, men satte sig for at rette strålen effektivt mod midten hvorved han sparede ikke så få urineringsminutter.

Det var selvfølgelig ikke lige sjovt alt sammen. Men som Aksel sagde: – Nuvel, alt har sin pris.

For eksempel var farveskalaen blevet begrænset således at der kun var halvt så mange farver som i gamle dage. Det kunne godt gøre deres teenagedatter deprimeret. Derfor indførte de krammeklippene. En art buskort til at bryde systemet lidt. Krammeklippen som de kaldte det, blev en stor succes. Alba måtte bruge mindst fire krammeklip på at stryge sin datter over håret mens hun græd. Det kunne Aksel godt blive lidt knotten over. Men eftersom han ikke måtte være knotten hele dagen, al den stund der også var skåret ned for den almindelige knottenhed, undlod han at gøre noget stort nummer ud af det. Han sagde bare “Hrm” og gik videre i programmet.

Så fik Albas far, Alfred, terminal cancer⁵. Alba blev voldsomt ked af det. Det gør man jo når nogen skal dø. Heldigvis kunne Aksel påvise at dødsquotienten i det sidste år havde været højere end forventet fordi ungernes marsvin var døde med få dages mellemrum. Hvorfor Albas far ikke kunne tillade sig at dø. Da Alba hørte det, ringede hun straks til sin mor og befalede hende at sige til hendes far at han godt kunne glemme at dø for det var slet ikke inden for budgettet.

Fars død er uden for skiven, mor.

Og så måtte Albas far værgo vente med at dø til ultimo 2020 hvor dødsbudgettet atter ville være i balance. Det klagede faderen naturligvis over når de sås.

Jeg er så syg, Alba. Du burde have ladet mig dø.

Jeg beklager, far, vi må holde for, ligesom samfundet må holde for. Det kan ikke passe at det kun er uddannelsesområdet og ældreområdet der skal spare, vel?

Men jeg er gammel, Alba, jeg har oplevet krigen, skat. Kig på min fødselsdato. Det er min generation der falder nu.

Faderen sukkede og så på sin datter. Hans øjne var våde og indfaldne. Munden hang som porten på en forladt lade. Hans åndedræt var besværet. Det lød som minevogne der skubbedes frem og tilbage af rustne skinner nedsunket i vand. Det var forfærdeligt at være vidne til. Alba måtte bruge et krammeklip. Der var så få tilbage, men fordi hun elskede sin far, og fordi hendes følelser var i kog, og fordi hun vidste moderen var fortvivlet, klippede hun ikke kun en gang, men to hvorved samtalen med hendes far kunne overskride den normale normering for emotionel relation.

Lille far, sagde Alba. – Lille farmand, lille Alfred. Du må yde før du kan nyde. Så trak faren vejret tungt. To godsvogne med blod og spyt fragtedes ned og op i den gamles syge lunger. Det lød som fragtedes der malm op fra det dybeste kammer af menneskelighed.

Har jeg ikke ydet nok? Har jeg ikke opfostret dig og din søster med al den tid der skulle til? Har vi ikke set solnedgange og solopgange, og har vi ikke ligget i timevis og fortalt hinanden historier uden nogen som helst udløbsdato? Stjernerne vi så på himlen, så vi kun fordi vi ville, stjerneskuddene så vi også kun fordi vi havde tid til at vente. Hvad skal vi med

⁴ Roundup: Et sprøjtemiddel mod ukrudt.

⁵ Terminal cancer: uhelbredelig kræft.

alle de køkkenure for pligt hvis ikke de bidrager til noget som helst andet end ensomhed og afsavn? Jeg er slet ikke tilhænger af al den lukken ned. Vi mennesker bør være large.
 85 I som er vokset op i tider med stor frihed, bør ikke nægte nye generationer det I har fået.

Nu er du sentimental, far! Hvis ikke vi kan lære at spare, hvordan skal der så blive råd til os når vi bliver gamle? Og spis så den isdessert, far! Den har været dyr.

Og Alfred prøvede at lukke munden om den dyre isdessert, men det er svært når man burde være borte. Så blev Alba vred.

90 Hvordan kan du være så egoistisk, far! Du aner ikke hvad det koster at spare.

Jo, det gør jeg, sagde Alfred. – Jeg mærker det hver dag i mine knogler. Desuden har vi været vant til at spare fra vores ungdom. Men det var aldrig på menneskelig omsorg, Alba. Aldrig. Og hvorfor skal jeg blive her når I kommer sjældnere og sjældnere på besøg?

Det er altså kun to procent mindre hvert år, argumenterede Alba.

95 Det var en slem familiekomsammen. Heldigvis varede den kun en tredjedel af det den varede i gamle dage. De tog hjem efter tre kvarter. Og da Alba ikke måtte være ked af det mere end 92,24 procent af tidligere tider, græd hun sig kun hikstende i søvn.

Familien Marklund fastholdt moderniseringsbølgen hele perioden ud. Da de fire år var gået, var der stor glæde, nu skulle de rigtigt til at leve igen. Sønnen kunne atter få ordblindehjælp.
 100 Datteren nød at få nervesammenbrud og blive trøstet når som helst. Hun tog klippekortet og rev det i mange stykker. Græsset groede atter grønt. Bierne flokkedes i haven. Blomster blev podet i en uendelighed. Og regnen som før havde regnet skråt og beskåret, fik nu lov at vælte ned på den flossede parasol i haven. De gamle farvers genkomst på himlen var også kærkomne. Ligesom de kunne genoptage deres fritidsinteresser med den
 105 samme travlhed som i gamle dage. Hurtigt ud og hurtigt hjem. Nu var der så bare det problem at Alba havde glemt hvad hun gik til før hun begyndte at spare.

Kan du ikke bare få en ny fritidsinteresse? forsøgte Aksel og bredte armene ud og gjorde sig large.

Det har jeg ikke fantasi til at forestille mig, mumlede Alba.

110 Vent nu bare et års tid eller to, så vender fantasien tilbage, trøstede Aksel. – Rom blev ikke bygget på en dag.

Alba rystede på hovedet. De hørte evergreens⁶ og gav hinanden oliemassage. Alba brød sig ikke om det.

De indførte timer med alenetid og kvalitetstid med børnene. Men hvor børnene før
 115 havde elsket kvalitetstiden, virkede de nu nærmest skræmte. Det var som om mængden af popcorn og kakao ikke kunne kompensere for det svælg af svigt der havde åbnet sig. I fortvivlelse indkøbte Aksel en trampolin så børnene kunne få rørt sig. Sammen sad forældrene nu og betragtede de blege børn fare op og ned foran stueruden. Hver gang de fik øje på deres forældre, åbnede deres munde sig i et hysterisk smil.

120 Åh, de morer sig nu! Kan du se det? sagde Aksel. Men Alba syntes ikke de så glade ud.

Kommer tid, kommer råd, sagde Aksel. – Før eller siden vil fysisk udfoldelse føre til legemlig afslapning. Og derfra og til de vil på efterskole, er der ikke langt. Du skal se eksperimentet fortoner sig snart. Før vi ved af det, har de vel kærester med hjem, og lillepige Sarah taber sig ikke mere. Se selv, hun har røde kinder.

125 Det er pudder, Aksel, sagde Alba. – Og hun er stadigvæk bagud i matematik.

Det kunne ikke blive ved at gå. Aksel og Alba gled fra hinanden.

Du slaskesnakker, klagede Aksel en aften hvor de spillede tegn og gæt. – Jeg er så træt af at du bare bruger din stemme uden at begrænse dig, Alba. Så kom dog til sagen, menneske!

⁶ *Evergreen*: ældre jazz- eller popmelodi der bliver ved med at være populær længe efter, at den blev komponeret.

De prøvede at få gang i deres sexliv igen. Men når man pludselig har al den tid man
¹³⁰ vil, bliver man mæt. Det var fuldkommen som i starten af deres forhold, bare uden nys-
gerrigheden og lysten til at lære den anden at kende.

En morgen vågnede Alba simpelthen op ved at Aksel sad og holdt sig for øjnene.

Jeg kender hver en bule på din krop, Alba. Jeg har været alle steder. Selv på bagsiden
af dit ansigt, og jeg skulle hilse og sige du har mange fregner. Jeg keder mig. Jeg savner
¹³⁵ de dage hvor vi måtte mangle.

Alba smilede. Hun var helt enig.

Og således besluttede de sig for at implementere Moderniseringsstyrelsens artikel B:
120 procents-nedskæringen. Moderniseringsstyrelsens såkaldt sorte papir, som skulle
gøre det danske samfund i stand til at gå fra iland til uland på ét år. Også kaldet: frem-
¹⁴⁰ driftsreformen for store og for små. I daglig tale: Tal langsomt thi det du siger, skal vare
længe. Forvandlingen der fulgte, var magisk. Der er intet som Rich's kaffeerstatning og
sudoku på fluepapir.